

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Tullin asiantuntijalausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle asiassa HE 123/2025 vp

Tulli kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Keinotekoisesti makeutetun juoman hyväksyttävän makeuden määrittäminen

Hallituksen esityksessä laiksi virvoitusjuomaverosta annetun lain muuttamisesta todetaan, että ”Juomien valmistukseen käytettäviä tuotteita verotetaan saatavan juomamäärän mukaan. Juomille hyväksytään enintään 15 p-%:n sokeripitoisuuteen tai sitä vastaavaan makeuteen johtava sekoitussuhde”.

Tulli huomauttaa, että ilman tarkempaa ohjeistusta keinotekoisesti makeutetun juoman 15 p-% sokeripitoisuutta vastaavaa hyväksyttävää makeutta ei pysty yksiselitteisesti määrittämään. Makeutusaineiden kirjallisuudessa esiintyvät makeutuskertoimet vaihtelevat merkittävästi: esimerkiksi sakariinilla ne voivat olla 300–500 ja stevioglykosideilla 150–350. Nykyinen laskentakäytäntö pohjautuu Tullihallituksen verotusosaston 13.4.2006 antamaan ohjeistukseen, jossa on määritelty joidenkin makeutusaineiden kertoimet tilanteisiin, joissa tarkkaa arvoa ei ole saatavilla. Kyseisestä ohjeesta vastaavaa tahoja ei kuitenkaan enää ole, eikä ohje sisällä suurinta osaa nykypäivän käytetyistä makeutusaineista. Makeutuskertoimen arvo ei voi olla yksittäisen toimijan tai valvontalaboratorion päätettävissä.

Ehdotetut veroluokat

Tulli haluaa edelleen myös huomauttaa edellisillä lausuntokierroksilla esiin tuomansa asian, että ehdotetut veroluokat ovat kapeita huomioiden ravintoarvomerkinnoissä sallitut toleranssit.

Kiinteiden juoma-ainesten sokeripitoisuuden laskentatapa

Hallituksen esityksessä laiksi virvoitusjuomaverosta annetun lain muuttamisesta todetaan, että ”Vastaavasti kuin nestemäisistä juomatiivisteistä myös kiinteistä juoma-aineksista saatavia juomia verotettaisiin jatkossa sekoitussuhteen mukaisesti saatavan juomamäärän perusteella”. Tulli huomauttaa, että kiinteiden juoma-ainesten tiheys vaihtelee, mikä tekee sokeripitoisuuden laskemisen valmiista juomasta hankalaksi tai jopa mahdottomaksi niiden tuotteiden osalta, joiden pakkausmerkinnöissä ei ole ilmoitettu tarkkoja sekoitusohjeita. Toisin sanoen valmiin juoman sokeripitoisuutta ei käytännössä saada laskettua ilman tietoa siitä, kuinka monta grammaa kiinteää juoma-ainesta tulee sekoittaa tiettyyn määrään nestettä. Tämä tulee vastaan esimerkiksi tilanteessa, jossa tuotteen pakkausmerkinnöissä on ilmoitettu ”sekoita haluamasi määrä tuotetta nesteeseen” tai

”sekoita ruokalusikallinen tuotetta nesteeseen”. Jos sekoitussuhde on ilmoitettu epätarkasti, tulisi tuotteesta mahdollisesti saada näyte eikä sekään aina ratkaisisi asiaa.

Kiinteiden juoma-ainesten tarkat sekoitussuhteet ja ravintosisältötiedot annosta kohden eivät ole pakollisia pakkausmerkintöjä elintarvikkeissa. Ainoastaan ravintosisältö per 100 g tuotetta on pakollinen ilmoittaa. Tulli ehdottaa siksi, ettei lakia virvoitusjuomaverosta muuteta kiinteiden juoma-ainesten sokeripitoisuuden laskentatavan osalta.

Kiinteiden juoma-ainesten esitetty veron laskentatapa mahdollistaa osittaisen verokeinottelun. Valmistajat tai maahantuojat voivat jatkossa jättää ilmoittamatta suositellun sekoitussuhteen juoman valmistusohjeissa tai tuoteselosteessa ja ilmoittaa valmisteveron matalimman verotason mukaan. Mikäli lainmuutos toteutetaan nykyisen esityksen mukaisesti, laissa tai esityksen perusteluissa tulisi vähintään ottaa kantaa siihen, mitä sekoitussuhdetta sovelletaan veron määräämisessä, jos valmistusohjeen mukainen sekoitussuhde on tietty vaihteluväli, tai jos sekoitussuhdetta koskevaa ohjetta tai suositusta ei ole annettu.

Vaikutukset Tullin toimintoihin

Ehdotetulla virvoitusjuomaveron kokonaismuutoksella on vaikutusta Tullin toimintoihin, kuten tietojärjestelmään, virkailijakoulutukseen, asiakasohjeistukseen, -neuvontaan ja viestintään sekä valvontaan. Esityksen mukaisista muutoksista aiheutuvat kustannusvaikutukset ovat vähäisiä. Ehdotetut muutokset ovat Tullissa toimeenpantavissa esitetyssä aikataulussa.

